

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

**cu privire la admiterea recursului Ministerului Justiției al Republicii
Moldova și respingerea recursurilor declarate de Tudor Luca, reprezentat
de avocatul Maxim Todorov, și de Centrul Național Anticorupție**

în cauza civilă

Luca Tudor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției
Generale Teritoriale Sud a CNA și Centrului Național Anticorupție, intervenient
accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

(repararea prejudiciului moral și material)

împotriva deciziei din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat,

*(Dosarul nr. 2ra-245/25
NR. PIGD 2-23056325-01-2ra-02052025)*

Răspunderea solidară operează doar în condițiile stabilite de lege.

Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D. Bosii)
Curtea de Apel Sud, sediul Comrat (jud. A. Mironov, Gr. Colev, V. Hudoba)

4 martie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile depuse de Centrul Național Anticorupție, de Tudor Luca, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu,
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 aprilie 2023, Tudor Luca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA și Centrului Național Anticorupție, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului moral și material.

2. A indicat că la 27 septembrie 2022, în privința sa, de către agentul constatator din cadrul Direcției Generale Teritoriale Sud a Centrului Național Anticorupție a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 03, în baza art. 313³ din Codul contravențional.

3. Prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, menținută prin decizia din 30 martie 2023 a Curții de Apel Cahul a fost încetat procesul contravențional pornit în privința sa, pe motiv că nu există fapta contravenției în acțiunile sale.

4. A afirmat că, la examinarea cauzei contravenționale a suportat un prejudiciu material exprimat prin cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000 de lei.

5. Separat, Tudor Luca a pretins și cauzarea prejudiciului moral, determinat de suferințe morale, disconfort psiho-emoțional, stres, nervozitate.

6. Reclamantul a solicitat încasarea în mod solidar din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și din contul Direcției Generale Teritoriale Sud a Centrului Național Anticorupție și al Centrului Național Anticorupție a prejudiciului material de 7 000 de lei și moral de 50 000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 27 octombrie 2024 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea depusă de Tudor Luca. S-a încasat în mod solidar de

la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției și de la Centru Național Anticorupție în beneficiul lui Tudor Luca suma de 7 000 de lei întru compensarea prejudiciului material și 40 000 de lei prejudiciu moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

8. La 13 decembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus apel nemotivat, împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, casarea hotărârii contestate în partea admiterii parțiale a acțiunii și emiterea unei noi de respingere a acțiunii.

9. La 16 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Centrul Național Anticorupție a depus apel nemotivat, împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

10. La 12 februarie 2024, Ministerul Finanțelor a depus apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTAȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat au fost admise apelurile declarate de către reprezentantul Centrul Național Anticorupție - Sochircă Anton, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a modificat hotărârea din 30 noiembrie 2023 Judecătoriei Cahul, sediul Central, micșorând suma prejudiciului moral de la 40 000 de lei până la 10 000 de lei. În rest dispozițiile hotărârii instanței de fond s-au menținut.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

12. La 2 mai 2025, Centru Național Anticorupție a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

13. În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat temeiul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, susținând că hotărârea instanței de apel este arbitrară și bazată pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

14. Recurentul a notat că instanțele inferioare au interpretat eronat natura juridică a raportului dedus judecății, întrucât agentul constatator din cadrul Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA a acționat în limitele competențelor sale legale, doar constatând existența unei contravenții, fără a examina fondul cauzei și fără a aplica sancțiuni, competență ce aparține exclusiv instanței de judecată.

15. A explicat că întocmirea procesului-verbal contravențional constituie o măsură procedurală legală, care nu poate fi calificată drept acțiune ilicită în sensul Legii nr. 1545/1998, nefiind întrunite condițiile de atragere a răspunderii patrimoniale a statului. Astfel, agentul constatator nu a comis nicio abatere de serviciu și a acționat în baza atribuțiilor sale, motiv pentru care susținerile reclamantului privind pretinsul prejudiciu moral și material sunt nefondate.

16. În drept, recurentul a invocat încălcarea dispozițiilor art. 6 CEDO, art. 53 din Constituție și a Legii nr. 1545/1998.

17. La 7 mai 2025, prin intermediul oficiului poștal, Tudor Luca, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

18. În argumentarea cererii de recurs a indicat că decizia contestată este neîntemeiată, deoarece instanța de apel a apreciat în mod vădit nerezonabil probele administrate în cauză, nu a evaluat corect gravitatea suferințelor morale cauzate prin acțiunile ilicite ale agentului constatator din cadrul Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA, care a întocmit procesul-verbal contravențional cu nerespectarea circumstanțelor reale ale cauzei, ceea ce a generat un disconfort emoțional, stres, afectare psihică și stare de nervozitate reclamantului.

19. Totodată, recurentul a invocat dispozițiile Legii nr. 1545/1998 și art. 2037 din Codul civil privind criteriile de evaluare a prejudiciului moral, arătând că suma stabilită de instanța de apel este disproporționat de mică în raport cu consecințele morale efective, astfel nefiind respectat criteriul echității.

20. În drept, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs în baza prevederilor art. 432 alin.(1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

21. La 19 iunie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat, solicitând admiterea recursului și casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

22. În argumentarea recursului recurentul a indicat că instanțele de fond și apel au apreciat eronat probele și au stabilit în mod nejustificat existența și cuantumul

prejudiciului moral, în lipsa probelor certe care să confirme prejudiciul pretins, încălcând prevederile Legii nr.1545/1998 și normele art. 6 și art. 3 din aceeași lege referitoare la condițiile reparației prejudiciului material și moral. Totodată, recurentul a invocat jurisprudența națională și CEDO, conform căreia simpla încetare a procesului penal/contravențional nu atrage automat acordarea compensației morale, fiind necesară dovada prejudiciului real și a consecințelor suferite.

23. Sub aspectul cheltuielilor de asistență juridică, recurentul a susținut că quantumul de 7 000 de lei admis de instanțele inferioare este nerezonabil, nefiind dovedit în conformitate cu art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă, reprezentând un onorariu de succes, care nu poate fi compensat din bugetul public.

24. În drept, și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, invocând aprecierea vădit nerezonabilă a probelor și aplicarea eronată a normelor materiale și procesuale incidente.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

26. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. (4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

27. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

28. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. (2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art.372 se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

29. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

30. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

31. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.”

32. Art. 373 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.”

33. Art. 12 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.”

34. Art. 118 din Codul de procedură civilă:

„(1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.”

35. Art.121 din Codul de procedură civilă:

„Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.”

36. Art. 19 alin.(1)-(3) din Codul civil:

„În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Se consideră prejudiciul nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).”

37. Art. 2 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„Acțiunile ilicite sunt acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de 6 răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni).”

38. Art. 11 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998:

„Mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege”.

39. Art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești:

„Repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)- g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.”

40. Art. 45 alin. (1) din Codul contravențional:

„Persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezată prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.”

41. Art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional:

„Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. (3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.”

42. Art. 1998 alin.(1) din Codul civil:

„Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.”

43. Art. 2007 alin. (1) lit. a) din Codul civil:

„Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în cazul condamnării ilegale, tragerii ilegale la răspundere penală, aplicării ilegale a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea.”

44. Art. 2037 alin. (1) din Codul civil:

„Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

45. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Sud, sediul Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 3 martie 2025 (f.d.91, Vol. II), decizia integrală fiind expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la 16 aprilie 2025 (f.d.109, Vol. II). Însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc. Prin urmare, recursurile declarate la 2 mai 2025, 7 mai 2025, și respectiv 19 iunie 2025, se consideră depuse în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

46. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursurile depuse de Tudor Luca, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, și de către Centrul Național Anticorupție, și de a admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea admiterii pretențiilor înaintate împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

47. Din actele dosarului rezultă că, Tudor Luca a depus prezenta acțiune împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA și Centrului Național Anticorupție, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, solicitând încasarea prejudiciului material sub forma cheltuielilor de asistență juridică cauzat prin acțiunea ilicită de tragere la răspundere contravențională în cuantum de 7 000 de lei, a prejudiciului moral cauzat prin acțiunea ilicită de tragere la răspundere contravențională, în cuantum de 50 000 de lei.

48. Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii depuse de Tudor Luca și a încasat în mod solidar de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R. Moldova și de la Centrul Național Anticorupție, în beneficiul lui Luca Tudor, suma de 7 000 de lei întru compensarea prejudiciului material, legat de asistența juridică în cadrul cauzei contravenționale, și cu titlu de prejudiciu moral, suma de 40 000 lei de lei.

49. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Sud, sediul Comrat prin decizia din 3 martie 2025 a admis apelurile și a modificat hotărârea din 30 noiembrie 2023 Judecătoria Cahul, sediul Central, micșorând suma prejudiciului moral de la 40 000 de lei până la 10 000 de lei. În rest, a menținut dispozițiile hotărârii instanței de fond.

50. Instanțele inferioare au stabilit că acțiunea agentului constatator a fost ilegală, generând un prejudiciu moral și material reclamantului, pentru care statul, prin autoritățile implicate, este ținut să răspundă în temeiul art. 1405 din Codul civil și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

51. Instanțele de judecată au reținut în temeiul probelor administrate, că reclamantul a suportat cheltuieli judiciare (asistență juridică) în cauza contravențională, în sumă de 7 000 de lei, confirmate prin documente justificative, sumă considerată rezonabilă și în legătură directă cu acțiunile ilegale ale autorităților.

52. Cu privire la prejudiciul moral, instanțele de judecată au notat că întocmirea procesului-verbal contravențional au cauzat reclamantului suferințe morale, constând în stres, afectare emoțională, disconfort psihic și lezarea demnității. Totuși, instanța de apel a constatat că suma de 40 000 de lei acordată cu titlu de prejudiciu moral este excesivă și disproporționată în raport cu circumstanțele cauzei. Astfel că, instanța de apel a acceptat argumentele apelanților potrivit cărora despăgubirile trebuie să aibă un caracter compensatoriu, nu punitiv, și să nu constituie venituri nejustificate pentru victima prejudiciului. În consecință, cuantumul daunelor morale a fost redus la o sumă rezonabilă, de 10 000 de lei.

53. Instanțele ierarhic inferioară au stabilit că Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție sunt responsabili în mod solidar pentru prejudiciile cauzate, întrucât acțiunile agentului constatator au fost exercitate în cadrul atribuțiilor de serviciu, iar răspunderea revine statului, prin instituțiile sale.

54. Problema supusă controlului judecătoresc în fază de recurs constă în verificarea corectitudinii stabilirii responsabilului pentru repararea prejudiciului cauzat lui Luca Tudor în procesul contravențional.

55. Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 reprezintă un remediu compensator național de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

56. Totuși, Curtea Constituțională în jurisprudența sa a notat că Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nu reprezintă singurul mecanism care reglementează răspunderea patrimonială a autorităților statului în acest sens. (...). Sub acest aspect, Curtea a reținut că textul „potrivit legii” de la articolul 53 din Constituție nu reclamă în mod expres ca răspunderea patrimonială a statului pentru erorile provocate de către organele de anchetă și instanțele judecătorești să fie reglementată doar de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998. Dispozițiile legale trebuie citite în coroborare cu celelalte dispoziții incidente ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 55).

57. Astfel că, la caz pretențiile lui Tudor Luca urmează a fi examinate prin prisma prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în coroborare cu art. 384 din Codul contravențional.

58. Or, în privința lui Luca Tudor, la 27 septembrie 2022, de către agentul constatator din cadrul Direcției Generale Teritoriale Sud a Centrului Național Anticorupție a fost întocmit procesul - verbal cu privire la contravenție nr. 03, în baza art. 313³ din Codul contravențional, prin care ultimul a fost pus sub învinuire pentru faptul că deținând funcția de primar al com. Pelinei, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, a refuzat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare (f.d.7-8, Vol. I).

59. În aplicarea dispozițiilor art. 401 alin. (3) din Codul contravențional și având în vedere că sancțiunea contravenției prevăzute la art.313³ din Codul

contravențional prevede inclusiv privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an, procesul-verbal cu privire la contravenție sus menționat a fost remis spre examinare Judecătorei Cahul, sediul Central, întrucât această contravenție poate fi examinată doar de către instanța de judecată (f.d.9, Vol. I).

60. Prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, menținută prin decizia irevocabilă din 30 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, în temeiul art. 441 alin.(1) lit.a) din Codul contravențional, s-a încetat procesul contravențional pornit în privința lui Luca Tudor învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art.313³ din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției (f.d.14-15, 16-21, Vol. I).

61. Conform art. 441 alin. (1) lit.a) din Codul contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenției.

62. Art. 383 alin. (3) din Codul contravențional stipulează că persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

63. În accepțiunea art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale *autorității competente să constate contravenția* sau să soluționeze cauza contravențională. (3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

64. Reieșind din dispozițiile legale enunțate și având în vedere că prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central, menținută prin decizia irevocabilă din 30 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, a fost încetat procesul contravențional pornit în privința lui Luca Tudor în baza art. 313³ din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției, acesta dispune de dreptul la compensarea cheltuielilor suportate în procesul contravențional și repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

65. Or, în cadrul procesului contravențional, Luca Tudor a dispus de asistență juridică din partea avocatului Maxim Todorov. Astfel, pentru compensarea

cheltuielilor de asistență juridică, Luca Tudor a solicitat încasarea sumei de 7 000 de lei, ce se confirmă prin bonul de plată nr. 45350427 (f.d.106, Vol. I).

66. Completul de judecată reține că suma dată este una rezonabilă, în coraport cu complexitatea acțiunilor realizate, și respectiv urmează a fi compensată doar din contul Centrul Național Anticorupție.

67. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că autoritatea publică competentă care a constatat prin procesul-verbal nr.03 din 27 septembrie 2022 în acțiunile lui Tudor Luca faptul comiterii a contravenției prevăzute de art. 313³ din Codul contravențional, este Centrul Național Anticorupție prin intermediul agentului constator din cadrul subdiviziunii teritoriale Direcția de Investigații Speciale a Direcției Generale Teritoriale „SUD”.

68. Conform art.1 alin.(1)-(4) din Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Centrul Național Anticorupție este un organ specializat în prevenirea și combaterea corupției, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional. Centrul este persoană juridică de drept public, finanțat integral din bugetul de stat, dispune de conturi trezoreriale, de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și de alte atribute necesare. Centrul este un organ apolitic, nu acordă asistență și nu sprijină niciun partid politic. Centrul este independent în activitatea sa și se supune doar legii. Centrul dispune de independență organizațională, funcțională și operațională în condițiile stabilite de lege.

69. În temeiul art.7 alin.(1)-(4) din Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Centrul este un organ unitar, centralizat și ierarhic, constituit din aparat central și subdiviziuni teritoriale. Centrul este independent în elaborarea programului de activitate și în exercitarea funcțiilor sale. Structura și efectivul-limită ale Centrului, numărul și reședința subdiviziunilor teritoriale și raza lor de activitate se aprobă de către Parlament la propunerea directorului Centrului. Centrul este persoană juridică, dispune de un cont trezorerial și de alte atribute necesare.

70. În continuare, se reține că Luca Tudor a solicitat și compensarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

71. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că mărimea concretă a compensației se determină, având la bază unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral și anume criteriul echității, care exprimă că suma adjudecată trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Potrivit jurisprudenței CtEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

72. Despăgubirea morală are caracter reparator, nu sancționator; stabilirea cuantumului se face în echitate, în raport cu intensitatea suferinței, durata și consecințele concrete, evitând îmbogățirea fără justă cauză.

73. În această ordine de idei, reținând împrejurările de fapt și de drept elucidate, și anume că, reclamantul Luca Tudor nu a fost arestat sau suspendat din funcție, nu au fost aplicate sancțiuni contravenționale în privința acestuia, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost încetat din motivul lipsei faptei contravenționale, de suferințele morale cauzate reclamantului, de măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate, de principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, disconfortul psiho-emoțional, starea de stres și nervozitate cauzate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că suma de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, constituie un quantum ce ar compensa suferințele avute și poate fi interpretată drept o satisfacție echitabilă reclamantului, însă suma respectivă urmează a fi compensată din contul Centrului Național Anticorupție – autoritatea competentă la caz care a constatat contravenția.

74. Completul de judecată notează că, în speță, nu se impune menținerea caracterului solidar al obligației de plată, întrucât acesta contravine atât legislației naționale, cât și practicii judiciare constante, acțiunea fiind întemeiată în baza dispozițiilor art. 383 alin. (3) și art. 384 alin. (2) lit. u) din Codul contravențional, coroborate cu prevederile Legii nr. 1545/1998.

75. În context, este de menționat și jurisprudența națională ce vizează aceeași problematică (repararea prejudiciului de către autoritatea competentă să constate contravenția), spre exemplu: dosarul nr. [2ra-46/25](#); dosarul nr. [2ra-1190/23](#).

76. Prin urmare, Completul de judecată reține ca fiind corectă soluția instanțelor de judecată privind compensarea lui Luca Tudor a prejudiciului material și moral, însă acesta urmează a fi achitat exclusiv din contul Centrului Național Anticorupție, cu excluderea obligației solidare a Ministerului Justiției și a Centrului Național Anticorupție.

77. Din aceste motive, și având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material ce reglementează răspunderea/repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma procesului contravențional, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia de a respinge recursurile depuse de Tudor Luca, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, și de către Centrul Național Anticorupție, a admite recursul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond în partea admitterii pretențiilor împotriva Centrului Național Anticorupție și de a emite o nouă hotărâre privind respingerea în această parte a cererii de chemare în judecată. În rest, de a menține decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond.

78. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), (3) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursurile depuse de Tudor Luca, reprezentat de avocatul Maxim Todorov, și de către Centrul Național Anticorupție.

Admite recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Casează parțial decizia din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat și hotărârea din 30 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în cauza civilă, Luca Tudor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Direcției Generale Teritoriale Sud a CNA și Centrului Național Anticorupție, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și material, în partea pretențiilor de încasare solidară de la Ministerul Justiției, și emite în această parte o nouă decizie, prin care:

Respinge pretențiile lui Luca Tudor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și material.

În rest, menține decizia din 3 martie 2025 a Curții de Apel Sud, sediul Comrat și hotărârea din 30 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat